

GOVOR MRŽNJE NA INTERNETU

problemi i slučajevi iz prakse

ŠKOLA U KRIZNIM SITUACIJAMA (STRUČNI SKUP ZA RAVNATELJE)

Vodice
9. – 11. ožujka 2015. godine

Dubravka Dolenc, dipl.iur.
Zamjenica ravnatelja AZOP-a

ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA NADLEŽNOST

- ◉ **AGENCIJA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA (AZOP)** – neovisno tijelo osnovano 2003. g. Zakonom o zaštiti osobnih podataka u čijoj nadležnosti je zaštita Ustavom zajamčenog prava – osobnih podataka (po modelu na ostale države članice EU)
- ◉ **POSLOVI AGENCIJE –**
- ◉ **nadzire provođenje zaštite osobnih podataka**
- ◉ **ukazuje na uočene zlouporabe prikupljanja osobnih podataka**
- ◉ sastavlja listu država i međunarodnih organizacija koje imaju odgovarajuće uređenu zaštitu osobnih podataka
- ◉ **rješava povodom zahtjeva za utvrđivanje povrede prava zajamčenih Zakonom o zaštiti osobnih podataka**
- ◉ vodi Središnji registar zbirki osobnih podataka

◎ **ULOGA AGENCIJE** –

- ◎ **savjetodavna** (daje preporuke – unapređenje osobnih podataka, izdaje mišljenja – npr. da li se neka radnja ili propust smatra povredom osobnih podataka, savjeti u svezi s uspostavom novih zbirki osobnih podataka, osobito u slučaju uvođenja nove informacijske tehnologije, mišljenja da li se neki skup osobnih podataka smatra zbirkom osobnih podataka, sudjelovanje u radnih skupinama izrade zakona)

- ◉ **javnopravno tijelo** – sukladno ZUP-u donosi rješenja – deklaratorna, kondemnatorna;
- ◉ može narediti uklanjanje nepravilnosti u određenom roku;
- ◉ privremena rješenja – o zabrani, prikupljanju i korištenju osobnih podataka;
- ◉ može narediti brisanje osobnih podataka prikupljenih bez pravne osnove itd.

- ◉ AZOP – nema mogućnost neposrednog kažnjavanja, ali u tu svrhu može pokrenuti odgovarajući postupak – prekršajni, kazneni
- ◉ Protiv rješenja AZOP-a nije dopuštena žalba, može se pokrenuti upravni spor

Pravna regulativa u području zaštite osobnih podataka

- **Ustav RH**, najviši pravni akt, čl. 37
- **Zakon o zaštiti osobnih podataka** (NN: 103/03, 118/06, 41/08, 130/11 i **106/12 – pročišćeni tekst**) – temeljni pravni akt
- **Međunarodni standardi i načela zaštite osobnih podataka: Direktiva 95/46/EZ** o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i slobodnom protoku takvih podataka

- ◉ Direktiva 95/46 – implementirana u ZOZOP, (načela, definicije, pravni temelj obrade osobnih podataka i ostali principi i način postupanja s osobnim podacima – “preslikano” u naš Zakon)

- **Konvencija 108 Vijeća Europe za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka i**
- ◉ **Dodatni protokol uz Konvenciju** u vezi nadzornih tijela i međunarodne razmjene podataka – **VAŽNOST KONVENCIJE** - Prvi takav dokument na međunarodnoj razini koji jasno određuje zakonitost prikupljanja, obrade, korištenja i razmjene osobnih podataka
- ◉ U pripremi je njezina modernizacija

- ◉ **Zaključno** zadnjim izmjenama ZOZOP iz 2011. g., Zakon je u potpunosti sukladan s pravnom stečevinom EU (ispunjen uvjet iz Konvencije 108 čiji je RH potpisnik, implementirana Direktiva 95/46 u ZOZOP)

◉ **PODZAKONSKI AKTI**

- **Uredba o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama osobnih podataka**
- **Uredba o načinu pohranjivanja i posebnim mjerama tehničke zaštite posebnih kategorija osobnih podataka**

Svrha zaštite osobnih podataka

- ◉ **Zaštita privatnog života**
- ◉ 1890. – **Samuel Dennis Warren i Louis Dembitz Brandeis** – “Right To Privacy” – Right to be let alone

◉ „Ako privatnost nije
zaštićena zakonom, onda
će privatnost imati samo
oni, koji su iznad zakona „
Philip R. Zimmerman 1994

- ◉ Opća Deklaracija UN 1948. – Nikog se ne smije uznemiravati samovoljnim miješanjem u njegov privatni život, njegovu obitelj, njegov stan, priv. dopis., niti napadom na njegovu čast i ugled
- ◉ Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda 1950. – čl. 8. – štovanje osobnog i obit.života.

Pravni temelj obrade osobnih podataka

• **Osobni podaci smiju se prikupljati i dalje obrađivati isključivo** (privola, zakon, izvršavanje zakonske obveze voditelja zbirke, sklapanje/izvršenje ugovora u kojima je ispitanik stranka, zaštita života/tjel.integriteta ispitanika ili druge osobe, zakoniti interes voditelja zbirke itd.), **pravni temelj čl. 7. ZOPOP**

• **PRIMJER – OBJAVA FOTOGRAFIJA UČENIKA NA WEB STRANICAMA ŠKOLE**

upit – može li škola na svojoj web stranici objavljivati slike učenika i podatke s natjecanja, sportskih i dr. aktivnosti? s njegovom dobi i zrelosti. Može li škola od roditelja tražiti neku generalnu suglasnost ili pojedinačnu suglasnost za svaki događaj, svaku sliku?

Osim čl. 6. i 7. ZOZOP, relevantan je i čl. 98. i 89. Obiteljskog zakona – roditelji zastupaju dijete i daju pristanak, dijete na prikladan način ima pravo saznati važne okolnosti slučaja, dobiti savjet i izraziti svoje mišljenje te biti obaviješteno o mogućim posljedicama uvažavanja njegovog mišljenja koje se uzima u obzir u skladu

- DA LI SE RADI O POVREDI – potrebno utvrditi na koji način slika učenika objavljena na web-u, postoji li pravni temelj iz čl. 7. ZOZOP, treba utvrditi da li i na koji način škole u svom statutu / pravilniku, dakle internom aktu reguliraju zaštitu osobnih podataka učenika i da li su predvidjeli takav način prikupljanja osobnih podataka. Sa stajališta ZZOP – pravilno bi bilo da škole to pitanje urede internim aktima i da roditelji potpišu pristanak za objavu takvih fotografija.

- **Koja su temeljna prava građana čiji se osobni podaci obrađuju?** Čl. 9., 19., 20. 21. ZOZOP; Biti informiran o prikupljanju, odustati od privole, tražiti prestanak obrade, pravo pristupa osobnim podacima u zbirkama, pravo tražiti ispravak, dopunu netočnih, nepotpunih podataka, usprotiviti se obradi podataka u svrhu marketinga; naknada štete od voditelja
- **Imamo li pravo na zaštitu u slučaju nezakonite obrade osobnih podataka?** Da, obraćanje AZOP-U; obrazac zahtjeva na web stranici www.azop.hr, rubrika: Zaštita osobnih podataka; Prava ispitanika, zahtjev za zaštitu prava

Kazne u slučaju nepoštivanja odredbi zakona o zaštiti osobnih podataka

◉ **20.000,00 do 40.000,00 kuna**

- ◉ 1. izvršitelj obrade koji prekorači granice svojih ovlasti ili osobne podatke prikuplja i obrađuje za drugu namjenu osim ugovorene ili ih daje na korištenje drugim primateljima ili ne osigura provođenje ugovorenih mjera zaštite osobnih podataka;
- ◉ 2. voditelj zbirke osobnih podataka koji osobne podatke daje na korištenje protivno odredbi Zakona o zaštiti osobnih podataka koja propisuje uvjete i pravni temelj za davanje podataka primateljima,
- ◉ 3. voditelj zbirke osobnih podataka koji ne uspostavi evidenciju koja sadrži temeljne informacije o zbirci osobnih podataka ili evidenciju vodi nepotpuno;
- ◉ 4. Voditelj zbirke osobnih podataka koji ne dostavi Agenciji za zaštitu osobnih podataka evidenciju o zbirci osobnih podataka u propisanom roku (15 dana od dana uspostave zbirke);
- ◉ 6. voditelj zbirke osobnih podataka ili primatelj koji nije osigurao odgovarajuću zaštitu osobnih podataka.
- ◉ *(Naime, osobni podaci u zbirkama osobnih podataka moraju biti odgovarajuće zaštićeni od slučajne ili namjerne zlouporabe, uništenja, gubitka, neovlaštenih promjena ili dostupa. Voditelj zbirke osobnih podataka i primatelj dužni su poduzeti tehničke, kadrovske i organizacijske mjere zaštite osobnih podataka koje su potrebne da bi se osobni podaci*

- ◉ *zaštitili od slučajnog gubitka ili uništenja i od nedopuštenog pristupa, nedopuštene promjene, nedopuštenog objavljivanja i svake druge zlouporabe te utvrditi obvezu osoba koje su zaposlene u obradi podataka, na potpisivanje izjave o povjerljivosti.)*
- ◉ 7. Voditelj zbirke osobnih podataka koji zapošljava više od 20 radnika, a koji ne imenuje službenika za zaštitu osobnih podataka;
- ◉ 8. Voditelj zbirke osobnih podataka koji na zahtjev ispitanika ne dopuni, ne izmijeni ili ne izbriše nepotpune, netočne ili neažurne podatke
- ◉ 9. voditelj zbirke osobnih podataka, primatelj ili izvršitelj obrade koji onemogućuje Agenciju u obavljanju određenih radnji iz Zakona o zaštiti osobnih podataka (*onemogućavanje pristupa Agenciji u zbirke osobnih podataka neovisno o tome jesu li te evidencije objedinjene u središnji registar ili ne, onemogućavanje pristupa spisima i drugoj dokumentaciji koja se odnosi na obradu osobnih podataka, kao i sredstvima elektronske obrade, onemogućavanje nadzornih aktivnosti Agencije, onemogućavanje ravnatelju, zamjeniku ravnatelja te zaposlenicima stručne službe Agencije pravo na pristup u navedene osobne podatke klasificirane stupnjem tajnosti koji to pravo uvida imaju temeljem posebnog propisa koji uređuje zaštitu tajnosti podataka*)
- ◉ 10. voditelj zbirke osobnih podataka, primatelj ili izvršitelj obrade koji ne postupi po naredbi ili zabrani Agencije;
- ◉ 11. ravnatelj Agencije, zamjenik ravnatelja te zaposlenici stručne službe Agencije koji otkriju povjerljive podatke koje saznaju u obavljanju svojih dužnosti;
- ◉ Za gore navedeni prekršaj, kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi, odnosno u državnom tijelu te u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave novčanom kaznom od **5.000,00 do 10.000,00** kuna.

OPASNOSTI VIRTUALNOG SVIJETA

CYBER NASILJE

- ◉ DEFINICIJA – WIKIPEDIJA - je svako namjerno, ponavljano i agresivno ponašanje pojedinca ili skupine ljudi uporabom informatičkih i/ili telekomunikacijskih sredstava, čija je namjera oštećivanje ili zlostavljanje drugih

- ◉ NAMJENA – vrijeđanje, uznemiravanje, sramoćenje, prijetnja, ismijavanje, širenje govora mržnje, narušavanje časti, ugleda i povreda privatnosti itd.

RAZLIKA IZMEĐU CYBER NASILJA I KLASIČNOG NASILJA

- ◉ globalna dostupnost – PUBLIKA INTERNETSKOG NASILJA JE ŠIRA (cijeli svijet)
- ◉ Trajna dostupnost – JEDNOM KAD SE OBJAVI, TEŠKO SE BRIŠE, a ponekad je to nemoguće
- ◉ TRAJANJE NASILJA – permanentno (on line)
- ◉ POSLJEDICE – ne rijetko puno teže nego kod klasičnog nasilja – snaga pisane riječi

- ◉ Može završiti fatalno – cyberbullicide – suicid izravno ili neizravno potaknut cyberbullyingom
- ◉ ANONIMNOST POČINITELJA – pod plaštom anonimnosti lakše krše zakon, društvene i etičke norme
- ◉ IZOSTANAK EMPATIJE – ne vide emocije / reakcije osobe koju zlostavljaju sakriveni iza svojih monitora pa samim time izostaje sućut, ljudskost što ih čini još neosjetljivijim i brutalnijim

POJAVNI OBLICI

- ◉ Objavljivanje lažnih podataka (lažno predstavljanje) – hakiranje računa i predstavljanje u vlasnikovo ime
- ◉ Slanje neprimjerenih sadržaja
- ◉ Prijetnje / ucjene
- ◉ Objavljivanje selfies-a na internetu koje je osoba sama poslala – vršnjačko nasilje – dečko objavi sliku bivše cure u svrhu sramoćenja, osvete, kompromitiranja

- ◉ Objava nečije fotografije i potom ismijavanje, vulgarni komentari
- ◉ Kreiranje grupa mržnje na fb profilima, forumima, blogovima gdje se napada pojedinac ili grupe pojedinaca – “fb stranica Vinkovačke kurve” – primjer

Bezbroj scenarija zlostavljanja na internetu

REAKCIJA ŠKOLE / PROFESORA / RAVNATELJA

- ◉ Reakcija – kao i na svako nasilje.
- ◉ Nasilje – ne smije tolerirati i nužno je odmah reagirati.
- ◉ Prvo ukazati na moralnu komponentu, a potom jasno ukazati – kazneno djelo
- ◉ Nužno je pokazati nultu točku tolerancije za takva ponašanja i sankcionirati počinitelja – tek kad shvate težinu djela i mogućnost kažnjavanja – može se očekivati smanjenje vršnjačkog nasilja online – inače uopće nemaju predodžbu o tome kao nasilju

NAJVEĆE ZLOUPORABE

- ◉ Internet – najbrži medij kolanja info, O.P., istog trena kad se objave na internetu – dostupni cijelom svijetu. Svaka šetnja virtualnim svijetom – reperkusije u stvarnom svijetu.
- ◉ **UPRAVO ZBOG PRIRODE INTERNETA KAO MEDIJA** – gdje svatko odmah može vidjeti određeni sadržaj – sadržaji objavljeni u svrhu sramoćenja, vrijeđanja širenja govora mržnje i sl. –moralno i zakonski NEPRIHVATLJIVI SU, a S aspekta Agencije – TIJELA – štiti ljudsko pravo – na privatnost – predstavljaju najgrublje povrede tog prava

◉ PRIMJERI IZ PRAKSE:

- ◉ **1. LAŽNI BLOG** – slučaj osobe s privatnom praksom. Otvoren lažni blog s njenim podacima i slikom uz vulgaran tekst koji implicira da je ona sama objavila spomenuti tekst; - AZOP slučaj riješio u suradnji s GOOGLE-om koji je sadržaj uklonio na AZOP-ovu intervenciju
- ◉ **2. OBJAVA DIJELA FOTOGRAFIJE SA INTERNETA (MOGUĆA NEIZRAVNA IDENTIFIKACIJA)**

- Upit – učenica fotografirala noge druge učenice smatrajući da ima smiješne cipele te je istu fotografiju „stavila“ na Facebook. Navodi - fotografija prikazuje samo zadnji dio nogu do koljena, snimljena na javnoj površini, odnosno na ulici

- Odgovor na pitanje da li opisana radnja predstavlja povredu privatnosti ovisi o tome da li postoji pravna osnova iz članka 7. Zakona o zaštiti osobnih podataka, a što je u konkretnom slučaju privola osobe koja je djelomično fotografirana, **te da li se osoba na slici može na bilo koji način identificirati.**

- činjenica da je osoba fotografirana na javnom mjestu ne znači da je opisana radnja, odnosno objavljivanje nečije fotografije na Facebook-u (internetu) bez pristanka te osobe dopuštena.

Iako nije fotografirano lice učenice, već samo noge i cipele, iz čega se **teško može utvrditi nečiji identitet**, u konkretnom slučaju treba uzeti u obzir sljedeće pretpostavke:

- Fotografirana učenica, kao i učenica koja je istu fotografirala te spornu fotografiju javno objavila na Facebook-u **pohađaju istu školu, a iz čega se zaključuje da je riječ o krugu osoba koje se međusobno poznaju;**
  - Ako **su cipele fotografirane učenice smiješne,** kako ste sami naveli, pa samim **tim odudaraju od ostalih, postoji mogućnost da se upravo pomoću istih, kao specifičnog obilježja, neizravno identificira fotografirana učenica** (članak 2. stavak 1. točka 1. Zakona o zaštiti osobnih podataka);
  - **Nepostojanje pristanka fotografirane učenice**

- ◉ ukoliko su navedene može bitne pretpostavke ispunjene, došlo je do povrede prava na privatnost;
- ◉ Ujedno – obrada osobnih podataka bez odgovarajućeg pravnog temelja predstavlja i kazneno djelo
- ◉ AZOP – u edukativnu svrhu - dostavio i školarki - Sigurno surfanje;

- ◉ AZOP – iz upita – dojam – “ispipavanje terena” za legalnu diskriminaciju, sramoćenje, ruganje itd. na internetu
- ◉ A sve pod plaštom – da nije otkriven identitet osobe – u neku ruku traži dopuštenje Agencije za takve neetične radnje;
- ◉ Naime – objava takve fotografije izvan konteksta škole, uže sredine, kruga ljudi koji se uzajamno poznaju – ne predstavlja povredu privatnosti

- ◉ ALI - pod opisanim pretpostavkama – radilo bi se o neizravnoj identifikaciji i samim time i povredi
- ◉ ULOGA AZOP-a JE I **PREVENTIVNA I EDUKATIVNA!!!**

- ◉ **3. PROVALA U FACEBOOK** – x.y. provalila u facebook jedne osobe i slala u ime te osobe neprimjerene, uvredljive i lascivne poruke, AZOP reagirao, IP adresa – policija; osoba je odustala od progona
- ◉ **4. NAMONTIRAN FILM NA INTERNETU** – korišteni osobni podaci (stvarni snimak te osobe s njenim imenom, prezimenom i zanimanjem) te uvredljiva montaža

Problemi

- ◉ Slučaj namontirane snimke na youtube-e – ODO 3 g. nije poduzelo ništa;
- ◉ Oštećena se obratila AZOP-u i policiji,
- ◉ Policija – upit AZOP-u – da li takva namontirana snimka predstavlja povredu privatnosti, odnosno kršenje ZOZOP

- Stav AZOP-a je jasan – objava spornog filma – korišteni osobni podaci bez privole, gdje se bez ikakve dvojbe može identificirati osoba, jer je zloupotrebljena njezina snimka predstavlja povredu ZOZOP, a ujedno je i kazneno djelo iz čl. 146. KZ - NEDOZVOLJENA UPORABA OSOBNIH PODATAKA; nakon čitavog niza intervencija AZOP-a i obraćanja youtube-u, sporni film je uklonjen

POVREDA PRIVATNOSTI DJECE – ZLOUPORABA NA FACEBOOKU

- ◉ AZOP – upit – objava fotografija maloljetnika preuzetih s Facebook-a te potom postavljanje istih u izmijenjeni kontekst, najčešće seksističkom porukom što posljedično rezultira neprimjerenim komentarima predstavlja povredu privatnosti.
- ◉ tumačenje – isto ne predstavlja povredu – osobe ili njihovi roditelji sami stavili te fotografije na internet

- ◉ Mišljenje AZOP-A (NA WEB-U) – riječ je o zlouporabi osobnih podataka;
- ◉ Povreda čl. 6. i 7. – osobni podaci – pošteno i zakonito (pravni temelj i svrha)
- ◉ Čl. 7. pravni temelj (privola, zakon, itd.)
- ◉ Činjenica da je netko objavio svoje osobne podatke u svrhu razmjene misli, osjećaja, u svrhu komunikacije – ne podraz. - zlouporabu

- ◉ Analogija tome – činjenica da je neki podatak objavljen u telefonskom imeniku, ili poštanskom sandučiću – da li to znači da vlasnik sandučića mora trpjeti nezakonito disponiranje sa svojim osobnim podatkom i zlouporabu, samom činjenicom da je njegov podatak na poštanskom sandučiću?

- ◉ AZOP u svom mišljenju – osudio je govor mržnje u koji nerijetko prerastu takve zlouporabe u vidu vulgarnih i malicioznih komentara
- ◉ Navedeno predstavlja i cyber bullying – internetsko nasilje i društvo koje počiva na demokratskim načelima, gdje vrijedi vladavina prava i poštovanje ljudskih prava **NIKAKO ne smije tolerirati ovakvo grubo kršenje ljudskih prava i nasilje**

AKTIVNOSTI AZOP-A protiv nasilja na internetu

C S I - CENTAR ZA
SIGURNIJI INTERNET

CENTAR ZA SIGURNIJI Internet

– S.O.S.

- **CENTAR ZA SIGURNIJI INTERNET (Sporazum o strateškom partnerstvu na uspostavi centra za sigurniji Internet AZOP i partneri – MUP, CARNET, Tehničko veleučilište u Zg, Udruga Suradnici u učenju, Poliklinika za zaštitu djece Grada Zagreba, HAKOM, Ministarstvo soc. Pol. I mladih, Ministarstvo znanosti, obraz. I sporta i Min. uprave),** Cilj centra – promicanje računalne i informacijske sigurnosti u RH, omogućavanja jednostavne on line prijave nezakonitih, štetnih i opasnih sadržaja i aktivnosti, suradnja s međ. Institucijama i udrugama koje se bave sigurnijim internetom, omogućavanja ostalim zainteresiranim subjektima da postanu partneri Centra za sigurniji Internet.

- Navedeni centar je također održavao razne edukacije, uz pomoć partnera centra izrađena je web stranica: **www.sigurnijiinternet.hr** namijenjena djeci, roditeljima, nastavnicima u kojem se na jednom mjestu nalazi objedinjeni materijal svih partnera, savjeti, brošure o opasnostima koje nosi Internet, savjeti o sigurnom ponašanju na društvenim mrežama, upoznavanje sa cyber kriminalom i sl. AZOP posebno pozdravlja inicijativu centra i svojih partnera u **oformljavanju tzv. red button on line prijave**, riječ je o aplikaciji izrađenoj od strane partnera centra, u stvari on line prijavi koja će se nalaziti na web stranicama i serveru mup-a i gdje će bilo tko moći dakle u e obliku prijaviti sve oblike zlostavljanja djece i mladih (sve oblike nasilja, dakako i internetsko nasilje). Prijava ne može biti anonimna

- PRIPREMA EDUKATIVNOG KRATKOG FILMA – NAMIJENJEN RODITELJIMA – OSVJEŠĆIVANJE O OPASNOSTIMA NA INTERNETU I KAKO ZAŠTITITI DJECU – S POSEBNIM NAGLASKOM NA OSUDU GOVORA MRŽNJE

10 GODINA AGENCIJE – 10 KORAKA PROTIV GOVORA MRŽNJE

- ◉ 07.05.2014. – AZOP – konferenciju u hrv. saboru – posvećena izrazito negativnom trendu – govoru mržnje na internetu
- ◉ Sudionici (predstavnici medija, MUP-a, CARNET-a) koji o problemu govorili svaki sa svog aspekta i nadležnosti
- ◉ IGOR MEŠIN I MAJA VUČIĆ – pročitali anonimna pisma djece – doživjeli nasilje od svojih vršnjaka na internetu
- ◉ Jasna poruka AZOP-a – sloboda izražavanja **nije govor mržnje – možemo se složiti da se ne slažemo ALL -**

- ⦿ **kad se kritizira – to se čini argumentima, a ne uvredama!!!!**
- ⦿ **Baš ko što čovjek slabašnog duha i intelekta ne zna drukčije izraziti svoje neslaganje do uvredama i nasiljem tako i nerazvijeno, nedemokratsko društvo njeguje, podržava i ne sankcionira govor mržnje... Odgovornost je na svima!! ŠUTNJA, neprijavljivanje počinitelja koji inicira i širi govor mržnje JE SUDIONIŠTVŎ! Isto tako i podržavanje na bilo koji način takvih tekstova ...**

10 KORAKA PROTIV GOVORA MRŽNJE NA INTERNETU

1. KRŠENJE PRIVATNOSTI JE KRŠENJE LJUDSKIH PRAVA!
Zakon osigurava svakoj fizičkoj osobi u RH bez obzira na državljanstvo ili prebivalište, rasno ili etničko podrijetlo, vjerska opredjeljenja, politička ili druga uvjerenja ili bilo koje druge osobine pravo na zaštitu PRIVATNOSTI.

2. DOBRO RAZMISLI ŠTO OBJAVLJUJEŠ O DRUGIMA NA INTERNETU!
Širenje informacija na internetu može izmći kontroli i zato dobro razmisli što objavljuješ o drugima.

3. PROVJERAVAJ SVOJE TRAGOVE!
Redovito upitaj svoje ime u tražilicu i provjeravaj koje informacije o sebi nalazi na internetu.

4. POŠTUJ DRUGE!
Ne objavljuj ničije osobne podatke bez njezine/njegove privole i ne objavljuj ono što ne bi želio da se o tebi objavi.

5. VIRITUALNI UDARCI TRAJU DULJE I BOLE JAČE!
Ako neprimjereno komentiraš druge i/ili klikanjem / komentarima odobravaš uvredljivi sadržaj tada svjedoči drugima nanosiš bol.

6. GRUPAMA MRŽNJE NIJE MJESTO NI U DRUŠTVU NI NA DRUŠTVENIM MREŽAMA!
Kreiraj grupe koje ljudska prava potiču, a ne one koje ih krše.

7. NE ZLOUPOTREBLJAVAJ TUDE FOTOGRAFIJE!
Ne objavljuj fotografije ili sadržaj kojim možeš drugog uvrijediti / povrijediti. Takva zlorabica smatra se kaznenim djelom.

8. SLOBODA GOVORA NE DOPUŠTA GOVOR MRŽNJE!
Sloboda govora ne podrazumijeva slobodu kršenja ljudskih prava. Kulturni dijalog poštuje privatnost, dostojanstvo i ugled/čast drugoga.

9. ŠUTNJA JE SUDIONIŠTVO!
Čuši / pričaj počinitelja jer šutnjom pomažeš ponavljanje zlodjela.

10. INTERNET PRUŽA VELIKE MOGUĆNOSTI, ALI ZAHITIJEVA I VELIKU ODGOVORNOST.
Pridržavaj se ovih uputa i potiči druge da to isto čine.

ZAKLJUČAK - ODGOVORNOST JE NA SVIMA...

.....ono što se događa tamo izražava ono što postoji ovdje, uvijek ovdje, gdje god bili i gdje god pogledali, tih pored sebe. Od tog je trenutka odgovornost beskonačna, odmor zabranjen za sve oblike mirne savjesti."

Jacques Derrida

Pokrovitelji projekta:

www.poliklinika-djeca.hr
www.mup.hr
www.sigurnijinternet.hr
www.azap.hr

Budućnost

Imamo li pravo na zaborav na Internetu?

RIGHT TO BE FORGOTTEN

- Presuda Europskog suda pravde – u slučaju Costeja Gonzales – otvorila je put prava na zaborav na internetu
- Osoba – osobni podaci vidljivi putem tražilice ima pravo pod određenim pretpostavkama tražiti od GOOGLE-a – da maknu osobne podatke – isti ne budu vidljivi putem pretraživanja

CITAT OBRAZLOŽENJA TIJELA – POVODOM PRIJAVE KAZNENOG DJELA NEDOPUŠTENE UPORABE OSOBNIH PODATAKA

- „...povodom otvaranja lažnog profila s Vašim imenom na Facebook servisu, te uvredljivih komentara posjetitelja navedenog profila, izvješćujemo Vas da u predmetnim događajima nisu ostvarena obilježja niti jednog kaznenog djela za koje se progoni o službenoj dužnosti.”

ČL. 146 Kazneni zakon

- ◉ (1) **Tko protivno uvjetima određenima u zakonu prikuplja, obrađuje ili koristi osobne podatke fizičkih osoba, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.**
- ◉ (2) Tko protivno uvjetima određenima u zakonu iznosi osobne podatke iz Republike Hrvatske u svrhu daljnje obrade ili ih objavi ili na drugi način učini dostupnim drugome ili tko radnjom iz stavka 1. ovoga članka sebi ili drugome pribavi znatnu imovinsku korist ili prouzroči znatnu štetu, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

ZAKLJUČAK

- ◉ Nerazvijena svijest – pojedinaca i glede poštivanja vlastite i tuđe privatnosti
- ◉ Nerazvijena svijest o nužnosti zaštite privatnosti kod tijela koje trebaju tu zaštitu provoditi
- ◉ Nužnost podizanja razine svijesti, **ozbiljniji pristup takvim povredama**, nužnost educiranja u svrhu poimanja materije te suradnja svih nadležnih institucija u provedbi zaštite osobnih podataka, naročitu pažnju treba posvetiti zop na internetu

- ◉ Uloga medija - osuđivanje ovih pojava u svrhu utjecanja na sveukupnu javnost
- ◉ Medijske kampanje – protiv internetskog nasilja

- ◉ NUŽNOST EFIKASNOG PROVOĐENJA ZAKONA – (suradnja MUP-a, Pravobranitelja, DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA I AZOP-a)
- ◉ Kažnjavanje počinitelja – (osuda za kazneno djelo) + traženje naknade štete u parničnom postupku za štetu, bol i traumu uslijed počinjenog nasilja na internetu
- ◉ Tek kad se kazne počnu efikasno primjenjivati – možemo očekivati višu razinu svijesti i kulturu ponašanja na mrežama

HVALA
NA
PAŽNJI